

НАПРЯМИ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Никифорова Ю.П., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.А. Бігдан**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Створення і функціонування підприємств будь-якої форми власності неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу. Власний капітал є не тільки основною фінансово-господарської діяльності та розвитку підприємства, але й фактором його фінансової незалежності та стійкості, сталого розвитку.

Проблеми формування, аналізу та управління власним капіталом підприємств є предметом пильної уваги вітчизняних і зарубіжних науковців. Сучасні підходи до розв'язання методологічних проблем аналізу в системі управління власним капіталом підприємства пропонують вітчизняні вчені: М.О. Білоусов, Р.В. Варичева, О.Й. Вівчар, О.І. Пилипенко, В.В. Сопко, О.В. Чумак, О.В. Ярошук та ін. Зазначені питання висвітлені також у дослідженнях зарубіжних вчених-економістів: Х. Андерсона, І.Т. Балабанова, Ю. Бриггема, М. Н. Крейніної, М. Міллера, Ф. Модільяні, БГ.В. Савицької, Е.С. Хендріксена, Г.Ф. Чернецької та ін. Разом з тим потребують поглибленого дослідження принципово важливі питання, пов'язані із застосуванням сучасного методичного інструментарію оцінки ефективності формування та використання власного капіталу підприємства, прогнозування його фінансової незалежності тощо.

Вважаємо, що метою аналізу власного капіталу підприємства торгівлі, на наш погляд, має бути об'єктивна оцінка, встановлення причин зміни та пошук резервів підвищення ефективності формування і використання власного капіталу, а також розробка заходів з їх практичної реалізації і формування альтернативних пропозицій для вибору і прийняття раціональних управлінських рішень.

Реалізація визначеної мети потребує фундаментальних досліджень стану власного капіталу і перспектив його покращення за двома напрямками:

- аналіз формування власного капіталу, що передбачає дослідження змін наявного складу і структури власного капіталу підприємства та джерел їх фінансування;
- аналіз ефективності використання власного капіталу, що передбачає оцінювання і дослідження змін раціональності й результативності використання власного капіталу підприємства.

Кожен з напрямів аналізу власного капіталу підприємства передбачає вирішення певних аналітичних задач, і використання відповідної системи показників та методів їх аналітичної обробки, які дозволяють забезпечити системність і комплексність реалізації аналітичних процедур в процесі виконання основних завдань аналізу:

- оцінки ступеня виконання плану й динаміки розвитку показників формування та ефективності використання власного капіталу за загальним обсягом, складом та структурою;

- виявлення і кількісного вимірювання причин зміни показників наявності та ефективності використання власного капіталу в цілому і за окремими його видами;

- оцінки впливу чинників, пов'язаних зі зміною наявності та ефективності використання власного капіталу (в цілому і за окремими його видами) на обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації товарів і прибутку підприємства;

- пошуку потенційних резервів покращення складу і структури власного капіталу, підвищення ефективності їх використання та забезпечення збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації товарів і прибутку підприємства;

- формування пропозицій щодо практичної реалізації залучення виявлених резервів.

Розроблені за результатами аналізу пропозиції щодо мобілізації і можливості реалізації в практичній діяльності підприємства внутрішніх резервів підвищення ефективності формування і використання власного капіталу систематизуються і узагальнюються з метою прийняття і доведення до виконавців рішень щодо забезпечення збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації товарів і прибутку підприємства за рахунок ефективного формування і використання власного капіталу підприємства.

Визначені напрями аналізу власного капіталу підприємств торгівлі дозволять: ефективно організувати аналітичний процес оцінки формування та ефективності використання власного капіталу підприємства; забезпечити наукове обґрунтування пошуку резервів покращення складу і структури власного капіталу, підвищення ефективності його використання та забезпечення збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації товарів і прибутку підприємства; розробляти заходи з практичної реалізації виявлених резервів і формувати альтернативні пропозиції для вибору і прийняття раціональних управлінських рішень.